



## Suomen Sovittelufoorumi ry:n (SSF) toimintakertomus vuodelta 2020

### *SSF:n visio, missio ja strategia*

Visionamme on, että suomalainen yhteiskunta muuttuu ja vaikuttaa niin, että yksilöt ja yhteisöt käyttävät sovittelua yleisenä konfliktin ratkaisumenetelmänä. Suomen Sovittelufoorumi (SSF) edistää sovittelun käyttämistä ristiriitojen ja konfliktien ratkaisuisissa. Päämääräänsä SSF edistää tiedottamalla, vaikuttamalla, kouluttamalla ja yhteistyössä muiden sovittelun toimijoiden kanssa kokoamalla yhteen sovittelun asiantuntemusta ja osaamista. Toimintaa ja yhteistyötä kehitetään sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

### *SSF:n hallitus ja asiantuntijat 2020*

SSF:n puheenjohtajana toimi suurlähettiläs Pirkko Hämäläinen.

Yhdistyksen hallituksessa oli puheenjohtajan lisäksi 12 jäsentä (suluissa sovittelun asiantuntijuusalue): Hannu Ahtinen (työyhteisösovittelu), ulkoasiainneuvos Birgit Autere, VERSO-ohjelman ohjelmajohtaja FT Maija Gellin (varhaiskasvatus-, kasvatus- ja opetuskentän sovittelu), laamanni Antti Heikinheimo (tuomioistuinsovittelu) (varapuheenjohtaja), Mika Koskinen (työyhteisö- ja rikos- ja riita-asioiden sovittelu), Jonna Linnanahde (työyhteisö- ja varhaiskasvatuskentän sovittelu), FT Timo Pehrman (työyhteisösovittelu), tutkimusprofessori Antti Pentikäinen (rauhansovittelu), Kristian Rintala (työyhteisösovittelu), Leena Saarela (työyhteisösovittelu), varatuomari Andreas Uthardt (työyhteisösovittelu), Barbro Widing (rikos- ja riita-asioidensovittelu).

Hallituksen asiantuntijoina toimivat: varatuomari Harri Hietala, työnohjaaja Seppo Mäki (työyhteisösovittelu), valtakunnansovittelija Vuokko Piekkala, alivaltiosihteeri Kai Sauer (UM), hyvinvoinnin kehittämispäällikkö Ismo Saario (Turun yliopisto), Naapurisuussovittelun keskuksen päällikkö Pia Slögs.

Hallituksen sihteerinä toimi Leena Saarela ja yhdistyksen jäsensihteerinä toimi Jonna Linnanahde.

Yhdistyksen varsinaisten kokousten (kevätkokous ja syyskokous) lisäksi yhdistyksen hallitus kokoontui 7 kertaa. Vuoden 2020 päättyessä henkilöjäseniä oli 163 ja yhteisöjäseniä 6.



## Yhdistyksen toimintaa

### Sovittelusanomat, koulutustoimintaa ja hankkeita

Vuonna 2020 jatkettiin sähköisen SSF:n Sovittelusanomien tuottamista. Lehti toimii jäsenlehtenä ja viestinnän välineenä. Sähköinen lehti ilmestyi kolme kertaa vuonna 2020. Päätoimittajana toimi Maija Gellin.

Yliopistoyhteistyössä hallituksen jäsenet ja asiantuntijat toteuttivat ja/tai osallistuivat sovitteluaiheen kouluttamiseen Helsingin ja Lapin yliopistoissa, Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopistossa sekä Arcadassa.

SSF:n STEA-avusteisten Naapurussovittelun keskuksen, VERSO-ohjelman ja Sovittelu verkossa -projektin toimintaa tuettiin hallitustyöllä ja aktiivisella tiedottamisella mm. kotisivuilla. Lisäksi osallistuttiin Maa- ja metsätalousministeriön Hallittu sukupolven vaihdos -hankkeeseen, asiantuntijoina Kristian Rintala, Mika Koskinen, Timo Pehrman, Leena Saarela ja Pia Slögs. Tarkemmat kuvaukset hankkeiden toiminnasta sivulla 2.

### Konferensseja

Ensimmäinen Restoratiivisen oikeuden maailman e-konferenssi, *RJ World 2020 e-Conference*, toteutui elokuussa 2020. SSF:n hallituksesta konferenssiin osallistuivat yhteisellä esityksellään Maija Gellin ja Pia Slögs.

Lisäksi osallistuttiin Skotlannin kansalliseen *Restorative justice in education* – e-seminaarin Edinburghin yliopistolla Maija Gellinin esityksellä.

### Yhteistyötä ja webinaareja

Aseman Lapset ry:n Katusovittelu-hankkeen ohjausryhmässä SSF:n edustajana toimi Janne Johansson VERSO-ohjelmasta. Sateenkaariyhdistys Malkus ry:n Taakasta voimavaraksi -hankkeen ohjausryhmässä SSF:n edustajana toimi Leena Saarela.

Yhteistyössä #sovittelu -hankkeen kanssa toteutettiin 5 Olohuone tapaamista kohderyhmänä kaikkien sovittelukentän osa-alueiden toimijat sekä järjestettiin sovittelukoulutus Helsingin diakonialaitoksen ja Hgin seurakuntayhtymän työntekijöille (kouluttajina Antti Pentikäinen ja Maija Gellin).

Käynnistettiin SSF:n webinaarisarja 30.11.2020 ensimmäisenä luennoitsijana Dr. Roger Seaman, UK (työyhteisösovittelu) ja isäntänä Andreas Uthardt.

### Sovittelun osa-alueiden kehityksen seuranta

Seurattiin tuomioistuinsovittelun kehittymistä ja hallituksen jäsen Antti Heikinheimo toteutti tuomarien sovittelijakoulutuksia sekä myötävaikutti tuomioistuinsovittelun yleistymiseen oikeusprosessissa.

Perheasioiden sovittelijoiden koulutusten toteutumista seurattiin varsinaisen FASPER-hankkeen päättymisen jälkeenkin. Koulutuksen tarkoituksena on edelleen FASPER-hankkeessa kehitettyjen toimintamallien levittäminen, hankkeen aikana toimineiden kouluttajien toimesta. Lisäksi seurattiin ympäristösovittelun alalla tapahtunutta kehitystä Suomessa ja pyrittiin yhteistyössä ulkoministeriön kanssa vahvistamaan Suomen profiloitumista kansainvälisen rauhansovittelun ja yhteiskunnallisen sovittelun osaajana.



## *SSF:n alla toimineiden hankkeiden toiminta vuonna 2020*

### **VERSO-ohjelma**

STEA myönsi VERSO-ohjelmalle yhteensä 498 800€ avustuksen vuodella 2020. Vuoden 2020 ohjelmassa toimi yhteensä 9 kokopäiväistä työntekijää (osa määräaikaisina) sekä lisäksi hyödynnettiin 4 keikkakouluttajaa. Koulutimme VERSO-toimintaa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

VERSO-ohjelman koulutustilastoinnin mukaan vuonna 2020 toteutui peruskouluilla ja toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa sekä yhteistyötahojen puitteissa yhteensä 233 Verso-toiminnan koulutustapahtumaa (käynnistävät koulutukset, ylläpitävät koulutukset, sekä päivitykset ja infot ja seminaarit) eri puolilla Suomea 47 kunnan alueella. Näihin osallistui yhteensä 4283 henkilöä, joista 1448 oppilasta (7-17-v.) ja 2835 aikuista (18-79-v.), pääosin koulujen henkilökunnan jäseniä tai kasvatusalan ammattilaisia. Vuoden 2020 aikana Versotoiminta käynnistettiin 44 uudella opinahjolla. Syventäviä RESTO-koulutuksia toteutui 16 ja niihin osallistui yhteensä 290 kasvatusalan ammattilaista. Varhaiskasvatusyksiköissä MiniVerso-toimintaa koulutettiin 80 koulutustapahtumassa yhteensä 1869 henkilöä, joista 674 lasta ja 1353 aikuista. Koulutuksiin osallistuttiin xxx eri varhaiskasvatusyksiköstä. Mentoritoiminta jatkui ja mentoritoiminnan tapahtumia järjestettiin yhteensä 9 ja niihin osallistui 77 henkilöä. Mentoritoiminnan Rönsy -seminaari ja koulutus toteutuivat marraskuussa virtuaalitapahtumana.

Osallistuttiin jälleen Educa messuille omalla osastolla sekä useisiin kansallisiin tilaisuuksiin asiantuntijoina ja esittäjinä. Vuoden 2020 toiminnasta kerättiin systemaattisesti tietoja koulutuksista ja toiminnasta kentällä. Raportti vuoden 2020 toiminnasta julkaistaan VERSO-ohjelman kotisivulla keväällä 2021. Tuotettiin edelleen Podcast-sarjaa VERSO-ohjelman kotisivuille. Toteutettiin digitaalisen verkko-oppimisen mahdollistavat E-learning -kursseja ruotsin ja englanninkieliset versiot yhteistyössä AAC Global yhtiön kanssa. Kehitettiin ja tuotettiin Sovitteluseikkailu -lautapeli jaettavaksi päiväkodeille, alakouluille ja perheisiin. Covid 19 -epidemian myötä kehitettiin keväällä kattava etäkoulutusmateriaali ja -rungot ja koulutuksia jatkettiin osin verkkokoulutuksina syksyn alusta alkaen.

### **Naapurussovittelun keskus NSK**

NSK sovitteli edelleen naapurustoissa esiintyviä riitoja ja konflikteja, sekä toteutti kahdenvälisiä sovitteluja, että laajempia yhteisösovitteluja. Lisäksi NSK tarjosi koulutusta eri asumisen toimijoille, kuten isännöitsijöille ja asumisneuvojille. STEA myönsi NSK:lle yhteensä 223 000 euron avustuksen vuodelle 2020. NSK:ssa oli yhteensä 4 työntekijää, joista osa kokopäiväisiä ja osa osa-aikaisia. Vuoden aikana NSK vastaanotti vajaat 200 sovittelupyyntöä, joista osa oli yhteisösovitteluja. Yhteydenottojen määrä kaksinkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna. NSK uudisti koko koulutusohjelmansa ja toteutti 4 peruskoulutusta (2 x 0,5 päivää) ja yksi jatkokoulutus eri asumisen toimijoille sekä osallistunut useisiin eri tilaisuuksiin esitellen toimintaa. Esiintyminen mediassa oli vilkkaina suhteessa koko keskuksen toiminta-aikaan. Osasyynä koronan aiheuttama runsas kotonaolo ja siitä johtuva häiriön kokeminen



NSK:n kotisivut uudistettiin ja vahvistettiin toiminnan valtakunnallistamista tekemällä tiiviimpää yhteistyötä valtakunnallisten asumisen toimijoiden kanssa. Tilastoinnin, raportoinnin ja vaikuttavuuden seurannasta kerättiin dataa niin kehittämistyön kuin rahoittajan tarpeisiin. Käynnistettiin tarkoituksenmukainen sovittelutapausten rekisteröintityökalu tietosuojakysymykset huomioiden. NSK ja Helsingin kaupungin asunnot oy (Heka) käynnisti yhteistyössä asukassovittelija - pilottihankkeen, jossa tavoitteena on kouluttaa Hekan asukkaista vapaaehtoisia sovittelijoita, jotka toimivat NSK:n ohjauksessa, sovittellen Hekan asunnoissa esiintyviä riitoja.

### **Sovittelu verkossa (SOVE) -projekti**

STEA myönsi Koronakevään poikkeus avustushaussa SSF:lle 67 500€ Sovittelu verkossa -projektin toteuttamiseen 1.7.-31.12.2020 aikana. Hankkeeseen palkattiin kolme osa-aikaista työntekijää. Projekti käynnisti verkkopalveluna e-help-toiminnan. Sovittelun e-helpissä päivystivät projektin työntekijät sovittelun ja konfliktinratkaisun ammattilaisina. Projekti tarjosi matalankynnyksen palvelua, johon kansalainen voi ottaa yhteyttä, kun mieltä vaivaa esimerkiksi riitatilanne tai erimielisyys. Palvelussa työntekijät pohtivat yhdessä yhteydenottajan kanssa, miten tilanteen voisi ratkaista ja tarjosivat neuvontaa ja ohjausta eri sovittelu- ja muihin palveluihin. Tapauskohtaisesti projektin työntekijät toteuttivat myös sovitteluja etänä video- ja puhelinyhteyksiä hyödyntäen. Palvelu oli luottamuksellista ja maksutonta. Avustuksesta jääneen osuuden turvin toiminta jatkuu vielä kevään 2020 aikana, jolloin projekti viimeistelee myös verkkosovitteluun liittyvän oppaan sekä hankkeen tuloksellisuusraportin.

### **Hallittu sukupolven vaihdos (SPV) -hanke**

Hallitulla sukupolvenvaihdoksella kannattavuutta ja kilpailukykyä -hanke käynnistyi maa- ja metsätalousministeriön rahoittamana yhteistyössä Työtehoseuran ja ProAgrian kanssa keväällä 2020. Hanke pureutuu maatalojen sukupolvenvaihdosprosessien (SPV) neuvonnan kehittämiseen. Hanke selvittää yhdessä SPV-prosessin tuntevien maatalousyrittäjien, SPV-neuvojien ja -asiantuntijoiden kanssa maatalousyritysten keskeiset SPV-prosessissa ilmenevät, osapuolten toimintaedellytyksiä heikentävät epäselvyydet, ristiriidat, erimielisyydet ja konfliktit, jotka tuottavat keskeisiä liiketoiminnallisia riskejä. Yhdessä Suomen Sovittelufoorumin (tai sovittelun) asiantuntijoiden kanssa hanke etsii ja soveltaa sovinnollisia menettelytapoja eli restoratiivisia käytänteitä hankalaksi koettujen asioiden ja tilanteiden käsittelyyn tavoitteena parantaa prosessin hallintaa ja lopputulosta. Lisäksi hanke pilotoi sovinnollisten menettelytapojen soveltuvuutta maatalousneuvojien työssä. Hankkeen tuloksena luodaan maatalousneuvonnan SPV-asiantuntijoille täydennyskoulutus, joka lisää heidän valmiuksiaan käsitellä neuvonnassa maatalousyrityksen johtajuuteen, yrityksen ja perheen muuttuviin suhteisiin ja rooleihin liittyviä asioita sekä käyttää niiden käsittelyssä korjaavia restoratiivisia menettelytapoja. Suomen Sovittelufoorumille myönnettiin hankkeen budjetista vuodelle 2020 avustusta 3837euroa ja vuodelle 2021 avustusta 5076 euroa. SSF:n asiantuntijoina hankkeessa toimivat: Kristian Rintala, Mika Koskinen, Timo Pehrman, Leena Saarela ja Pia Slögs.

